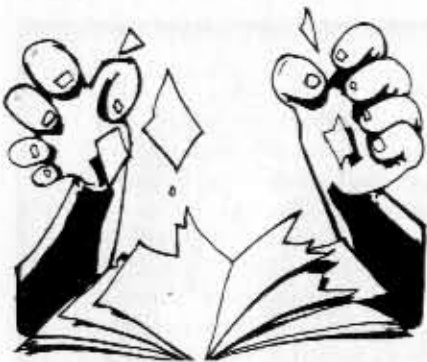

Arvostelut

Aku Ankka – näköispainos vuosikerasta 1960
Suomentanut Sirkka Ruotsalainen
SANOMAMAGAZINES

Akuja ilmestyi vuoden 1960 aikana 30 numeron verran. Vuoden lopussa lehti alkoi kaikissa pohjoismaissa ilmestyä viikottain. Walt Disney sai siis huhkia toisissaan, lukijat pohtivat, koska sarjojen tekijät pysyivät anonymyminä aina tähän julkaisuun saakka.

Simo Malisen kokoama tekijätiedosto kirjan alussa paljastaa, että erityisesti Jack Bradbury, Tony Strobl ja Paul Murry olivat voimakkaasti esillä vuoden 1960 Ankoissa. Sarjojen tekovuodet vaihtelevat laajassa kaarissa. Mukana on esimerkiksi Hummani hei, Carl Barksin varhaistyy

40-luvun alusta. Se on rakkaita revittelyä animaatioiden hengessä. Ihän näin hurja meno ei välttämättä menisi nykyään seulasta läpi. Raivopäinen hevonen, jolla Aku yrittää ratsastaa, hukkuu järveen. Aku sentään räpiköi ankan raivoilla pintaan.

Yhtään pitkää Barks-klassikkoo ei vuonna 1960 julkaistu, lyhäreitä toki. Roopen rikkauksien tehoa ei unohdeta. Numerossa 18 esitelty Kroisos Kehupään farmi on suuruudenhullun mammona-iltoittelun ruumiillistuma, jossa taustalla vilahtavat Barksin omat cowboy-muistot. Sarjan yksityiskohtatkin ovat hiltittömiä. Ronald Reaganin näköinen Kroisos tippuu toki lopulta maan pinnalle, kun Roope muistuttaa, keneltä rehvastelija lainasikaan tilansa perustamishahat.

Suuria yllätyksiä vuosikerta 1960 ei tarjoile. On silti ilo nähdä tarinoita ja tyyli-irakaisuja, jollaisia ei tämän jälkeen ole Ankan sivuilta luettu. Anka-maailman ja Mikki-maailman välille on nykyisin vedetty tiukka raja, ehkä ei ihan piikki-lankaa mutta kuitenkin. Silloin ennen Gil Hubbard teki satumaisia Pikku Hukka-sarjoja, joissa Sepen porsasjahtiin voivat sekaantua vaikkapa Lumikista tutui kääpiöt. Al Hubbard piirsi rennoilla sivel-linvedoilla Pepi-seikkailuja, joissa ihmis-hahmoilla ei olekaan perinteisen D-tyylin nappineniä. 1960-luvun alussa Ankaan tuli myös pohjoista väriä – tai valjuutta – kun Nels Rydahl alkoi Gutenberghusein lisenssin turvin väsäämään uusia kansilka-

via ja tarinoita amerikkalaisten originaali-sarjojen ohkeen. Tämän ratkaisun ansiosta muuten niin vapaamielisille tanskalaisille tarjoutui mahdollisuus muokata tarinoita kiltimmiksi ja "kulttuurisesti soveliam-miksi". Pahimmat esimerkit tästä nähtiin vuosien 1961–1979 välillä.

Kirjan painoasu on hyvä, välillä tosin värit ovat heilahtaneet paikoiltaan tai muuten vinksautaneet. Nostalgiaa sekin, ja melkein tuhatsivuinen sarjisjärkale on kokonaisuutena maimo ilopilleri, vaikka unohtumattomia klassikoita siitä ei kovin montaa löydykään.

Vesa Kataisto

Carl Barks:
Ankalliskirjasto 1 – Rötös ja rangaistus
Suomentaneet Sirkka Ruotsalainen,
Kivi Larmola, Aki Hyypä ja Aku Ankan
toimitus
SANOMAMAGAZINES

Juhlasarjat loppui kymmenenteen osaansa, mutta onneksi on taas tarjolla uusi, kova-kantinen kirjasarja Barksin parhaita mahdollisimman alkuperäisessä asussa. Tästedes ankkamestarin neronleimauksia julkaistaan teemakokonaisuuksina. Ensimmäinen läjäys käsittelee rikosta.

Harri Nykänen pohdiskelee esipu-heessaan Ankkalinnan oikeusjärjestelmää ja toteaa sen varsin joustavaksi. Rikkauksien hankinnassa ja omaisuuden suojelussa kaikki keinot ovat sallittuja.

Esimerkiksi tarinassa Pilviä hipovat miehet (1965) Barks tuo Transformersien kaltaiset robotit sarjakuvaan. Tietysti Karhukopla kaappaa otukset hallintaansa, ja lopulta armeijan on puututtava peliin. Mittavat vahingot jäävät uhrin, Roope Ankan, korvattaviksi. "Koska hän on ainoa, jolla on varaa maksaa ne", Nykänen kirjoittaa.

Otsikkoon nähden voi ihmetellä, miten Kultainen talja (1955) -sarjan Harpyijat istuvat rikollisuuteen. Eivät-hän nämä Kreikan mytologiasta karanneet oliot piirtä rikkauksista, vaan haluavat kaapata kullankiilon sokaiseman maailman rikkaimman ankan tuomariksi, mais-telemaan karmeita keitoksiaan. Toisaalta taas Pareni Perkonterä, yksi Ankkalinnan häijyimmistä konnista, ei ole mahtunut tämän kirjan valikoimaan.

Silti Barks on aina Barks, sarjaku-vaneron kerrontataitoja ei voi kuin ihaila. Aikuislukijan silmään paistaa lievä kyyni-syys, joka jäi lapsena vauhdin ja huumorin varjoon. Barksilainen kapitalismin kri-tiikki todetaan näissäkin sarjoissa monien otteeseen: pohjimmitaan omaisuus on vain kultavia kiviä, paperia ja metallia.

Vesa Kataisto

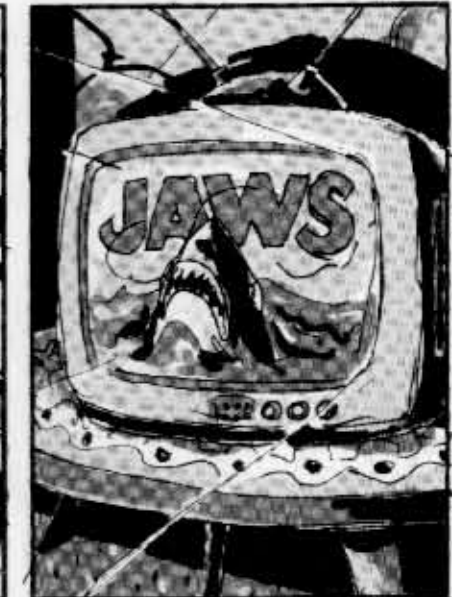
Glömp 5
Toim. Tommi Musturi
BOING BEING

Suomalaisessa pienlehtisarjakuvassa on tapahtunut pienimuotoinen suku-polvenvaihdos. Navan ja Ubun paikan suunnannäyttäjänä ovat ottaneet Asema lehtineen ja Glömp.

Tommi Musturin toimittama antologialehti on kasvanut ja komistunut numero numerolta. Viidettä julkaisua ei enää edes voi kutsua lehdeksi. 156-sivui-nen, ulkoasultaan kovasti eteläeuroop-palaisia lauantantologioita muistuttava paketti on selkeästi albumi.

Lukukokemuksena Glömp on hankala. Antologiasta löytyy kärke-tytysti sanoen kaksi päälinjaa, runollisen kokeileva ja fantasiaan kallistuva. Tun-tuukin siltä kuin samojen kansien väliin olisi tungettu kaksi eri lehteä, sen kum-memmiin erottelematta tai karsimatta. Toista äärilaitaa edustavat Marko Latva-Nikkola ja Merja Järvelin, toista Jyrki Heikkinen ja Musturi itse.

Tiukemmalla linjaamisella olisi saanut aikaiseksi erinomaisen 70-sivui-

sen albumin. Nyt sisältö ei ihan ole laadukkaan ulkoasun tasalla.

Löytyy albumista sentään useita kolvollisia ja jopa jokunen hyväkin juttu. Musturin Vastarannalle, Jenni Ropen Tiedän mitä tapahtuu kun kävelen leik-

© Hänninen Moissinen

kikentän ohji ja Heikkisen Ryöstö kes-kellä päivää edustavat tyyliä löytäneitä tekijöitä parhaimmillaan.

Jarno Latva-Nikkolan Mulkerot Show parantaa juoksusan vanhetessaan. Latva-Nikkolan nyrjähtänyt huumori viihdyttää koko 10 sivun tarinan ajan. Mulkerot Show on undergroundin perillinen, tärkeintä on huvittaa lukija poliittisesti epäkorrektoilla juonenkään-teillä ja nasevalla dialogilla. Kyse ei ole elämää suuremmasta taiteesta, joka jäisi kaihtamaan vielä kuukausia lukemisen jälkeenkin. Mutta entä sitten?

Samoilla linjoilla liikkuvat myös tilsamaisesti hersyttävä Roope Eronen (Jape sarjis 1: Jape's probleemi), Raine Liimakan Elvis jäljittelijästä kertova Imitaattori ja Jarkko Nääsin realistisempi 90-lukumuistelo Teiniangstia, grungea ja nötköttä.

Albumin helmi löytyy yllättä-vältä taholta. Hänninen Moissisen Outokumpu-Joensuu on varsin tunte-mattoman tekijän kisällinnäyte, herkul-linen tarina aikamiespojasta, joka lähtee äitinsä kanssa hakemaan kaupungista naista. Äidin maasta nostama jörpykkä on vihje siitä, että nyt saattaa kylillä lykästää saamattomampaakin miestä.

Moissisen silottelematon jälki sopii hauskaksi ja koskettavaankin tari-naan jetsulleen. Murteen käyttö tuntuu välillä teennäiseltä, mutta kokonaisuutena tarina auraa kiinnostavia lauja suomalaiselle sarjakuvalle. City-Suomen ja oman navan ulkopuoleltakin on hyvä etsiä aiheita.

Juuri tämä on omakustanteiden ja antologioiden tehtävä, nostaa tuoreita tekijöitä ja näkökulmia esiin. Jalavan, Egmontin ja Otavan kaltaiset kustanta-jat eivät siihen leikkään lähde.

Ville Hänninen

Kalervo lähtee suureen maailmaan etsimään itselleen hellaa.

**Harri "Wallu" Vaalio ja Anssi Vaalio:
Itse valtiat
ARKTINEN BANAANI/FILMITEOLLISUUS**

Hampaattomalle tv-satiirille on tasainen 400-700 000 katsojan tilaus. Suunnilleen tämän verran katsojia ovat keränneet sekä Itälypöytä että sen henkinen perillinen Itse valtiat. Kumpaakaan sarjaa ei käy syyttämisen ainakaan liiallisesta älyllisyydestä. Tekoja ja niiden usein raadollisikin motiiveja tärkeämpää tuntuu suomalaisille "satiirikoille" olevan sen esittäminen, että Seppo Kääriäinenkin saattaa täysistunnon aikana kaivaa nenää. Ja kuulkaas, Suvi-Anne Siimes lukee tylsän puheen aikana lehteä!

Itse valtioiden katsojista yllättävänkin suuri osa on sarjan tekijöiden mukaan alle 10-vuotiaita lapsia. Sen ymmärtää. Sarjassa on kermakakkukomikka kunniassaan. Välillä isojen poikien hiekkalaatikkotoilailut huvittavat, välillä aikuinen lähinnä tympääntyy.

Samat tunteet kokee myös, kun yrittää lukea Arktisen Banaanin ja Filmiteollisuuden yhteistyössä julkaisemaa Itse valtiat -albumia. Animaation vauhti ja imitaattorien äänet tietyt puuttuvat täysin, mutta mielikuvitukseks lukija kyllä loihii ne itse päähänsä. Tietysti voi kysyä, onko se tarpeen, kun varsinaista tv-ohjelmaakin voi katsoa. Albumin kaksi tarinaa kun ovat miltei sellaisenaan sarjakuvaksi siirrettyjä tv-jaksoja.

Kaikkiaan Harri "Wallu" Vaalio yhdyssä veljenpoikansa Anssi Vaalio kanssa tekemä Itse valtiat on mielenkiintoinen kuriositeetti, suosittu viihdeohjelman pohjalta piirretty sarjakuva.

Hollywoodin elokuva- tai tv-tuotantostahan on tehty sarjakuvamukaaleja kautta vuosien, mutta tämä taitaa olla ensimmäinen suomalainen viritelmiä. Ilmeisesti Itse valtioiden brändi on riittävän vahva, että tällaiseen kokeiluun on uskallettu ryhtyä. Albumin painoskin oli yli 10 000 kappaletta.

Ville Hänninen

**Harri "Wallu" Vaalio:
Kissan pizza
KIRJAPAJA**

Sarjakuvaa pidetään yleisesti lasten ja lapsellisten ilmaisumuotona. Vaikka sarjakuvanharrastajat tietävätkin asian oikean laidan, minusta on silti kummallista, miten vähän lapsille todellisuudessa tehdään sarjakuvia. 10-vuotiaille pojan- nööseille sentään vielä tuotanto pyörii, joskin kitkutellen, mutta pienille lapsille tehtyä sarjakuvaa näkee aivan liian harvoin. Hyvien, kaupalliset intressit ohittavien lastenelokuvien puutteesta sentään puhutaan ja niiden tekemistä tuetaan. Sarjakuvien kohdalla asia ei ole näin.

Harri "Wallu" Vaalioille on selvästi uransa ensi metreiltä, 1980-luvun alusta, lähtien ollut tärkeää tehdä lastensarjakuvia. Länsäperäläisistä, Mikrokivikaudesta ja Pasista kaiketi parhaiten muistettu Wallu on muun muassa tehnyt Hessu Kissa -sarjaa Lastenmaa-lehteen vuodesta 1985 lähtien. Hessu Kissan ja Hiiri Pikkulan seikkailuista on julkaistu aikaisemmin kolme kokoelma-albumia.

© Harri Vaalio

Hessu-kissa päättää ryhtyä laihekselle.

Kissan pizza on kuitenkin aikaisempia kattavampi paketti – ja ensimmäinen, johon minä törmään.

Mikä Kissan pizzassa sitten on yllättävää ja erikoista? Ainakin se, että Wallu ei sorru helmasyntiinsä, väkisin-väännettyihin vitseihin. Kissan pizza hurmaa enemmänkin elämänsenteellaan kuin irtopiloilla. Näiden kissojen, hii-rien ja ihmistenkin elämän ohjenuorana on ystävyys, yhteistyö ja avunanto.

Lyhyiden, pisimmillään kaksisivuisten kertomusten tunnelma on irtonainen. Kyse ei ole opettavaisesta söpöilystä vaan sympaattisesta tarinoinnista, josta vanhempiakin lukija nauttii. Tällaisia tuokiokuvia kelpaa lapsille lukea.

Ville Hänninen

Satoshi Kitamura:

Aksu, kattojen kuningas.

**Suomentanut Juhani Tolvanen,
tekstaus Mikko Huusko**

TAMMI

Eläinsarjakuvia on markkinoilla pilvin pimein, kissasarjoja varsinkin. Silti aina tuntuu yksi omaperäinen mahtuvan joukkoon.

Aksun tekijä, Tokiossa vuonna 1936 syntynyt Kitamura on hyvin suosittu graafisen alan ammattilainen. Lontoossa asuva taiteilija on saanut palkintoja mainospöörroksistaan ja lastenkirjakuvituksistaan sekä Englannissa että Japanissa. Kitamuran tuotannosta on suomennettu toistakymmentä vuotta sitten kuvakirjat Tuku-Tuku ei nuku, Vilman ja Niken kävelyretki ja Kapteeni Topias.

Sarjakuvia hän on tehnyt vähä- laisesti ennen Aksua. Kerrontamuoto on kyllä selkeästi tekijän hallussa.

Aksu edustaa puhtaasti länsimaais-tyyppistä lastensarjakuvaa. Kavereidensa kanssa hän elää onakotitaloalueella, syö, nukkuu ja tekee absurdisti eloon pon- nahtavia piirroksia.

Kitamuran piirrosjälki on pelkis- tetyn kulmikasta, sympaattista ja tyyliin hyvin istuvaa. Kissaat leikkivät matkimis- leikkejä kuin lapset ja ympäristö tarjoaa koko ajan uutta ihmeteltävää. Anikka opettaa Aksun uimaan. Tätä taitoa on heti esiteltävä kassakaverille, kuten Vincentille, Pabloille, Leonardolle ja Hokusalle. Heti ei kannattaisi luottaa uuden kyvyn kestävytyteen.

Kymmenen curon hintainen, kovakantinen värialbumi on mukava ja iloinen lahjatös.

Vesa Kataisto

**Sempé:
Optimisteja,
Suomentanut Noora Koskinen
TAMMI**

**Sempé:
Mediaihmisiä
TAMMI**

Tuntuu, että se hyvä, mikä ranskalaisuudesta on jäljellä, kiteytyy Jean-Jacques Sempén ohuella viivalla piirrettyihin mutta selkeisiin pilapiirroksiin. Nok- kela, hieman tummasävyinen huumori on tehnyt kauppansa jo viiden vuosi- kymmenen ajan.

Näihin teoksiin on koottu otsikon määrittämään teemaan sopivia kuvia ja kuvasarjoja, joissa on sympaattinen henki. Kuvien hahmot ovat selviytyjiä, pikkuporvarillisen elämänmuodon täysin omaksuneita tapaihmissa. Pahim- man kohtalon saa entinen julkkis, jota jumalan sormi osoittaa, viestintään kauhea manaus: "Et enää koskaan pääse televisioon."

Tuntuu, että Sempén sivellin on paremmassa terässä irviessään medi- aihmisiä, noita Claire Brétecherinkin albumeista tuttuja sisäisiä sankareita, joille tärkeintä on päästä yleisön eteen lausumaan totuuksiaan julki. Heti esiin- tymisen jälkeen on tietenkin tarkistet- tava, että kaikki näkivät.

Optimisteja maistuu laime- ammalta, eivätkä sen heitot osu yhtä tarkasti. Monet aiheista on käsitelty ennenkin, rankemmalla tavalla. Joissakin kohdin jää kaipaamaan Roald Dahlin tai Goscinnyn kaltaisen kirjoittajan terä- piikkejä. Sempé kun on pohjimmiltaan kovin kiltti. Rankin hänen toistiaan on sarjakuva, jossa vaimo lukee lehdestä "onko hän oikea sinulle" -testin, ja myönteisen tuloksen saatuaan päättää lopettaa miehensä hitaan myrkyttämi- sen.

Hienoa kuitenkin, että Sempén töitä on taas saatavilla, vieläpä kohtuul- liseen hintaan. Vielä hienompaa on tietä, että Tammi pyrkii tuomaan Sempén Helsingin kirjamessuille. Eläviä legeri- doja kun alkaa olla kovin harvoin täl- läisen yleisön ulottuvilla.

Vesa Kataisto

Sempé

© Miller/Varley

**Frank Miller – Lynn Varley:
The Dark Knight Strikes Again 1
EGMONT**

Frank Miller on tehnyt sarjakuvan, joka on yhtäaikaan kamala ja mainio. DK2 eli Dark Knight Strikes Again on jatko-osa 1986 ilmestyneelle Yön ritarin paluulle. Sarja on hyvin erilainen kuin edeltä- jänsä.

Siinä missä Yön ritarin paluun Gothamissa turmeltunutta suurkaupun- kia hallitsivat mutaritit törön keskellä, on uusi tulevaisuus virtuaalirodelli- suutta. Eroa kahden tarinan välillä on vain kolme vuotta, mutta maailma on muuttunut. Yhdysvalloista on tullut, Jimmy Olsenin sanoin, poliisivaltio, joka ei ole sodassa, koska maa on tuhon- nut kaikki vihollisensa.

Lex Luthorin vaikutusvalta plot- tuu laajalti – ilmeisesti maan huipulle saakka. Presidentti saattaa olla Luthorin hallitsema tietokoneohjelma.

Sankarit ovat kahdessa leirissä: Batman kerää kokoon kapinallisia, joiden paluuta vakaat sankarit Terä- mies, Ihminen ja Kapteeni Marvel katsovat karsaasti. He ovat toimintaky- vttömiä kirstyksen uhreja, jotka halu- avat ylläpitää tasapainoa enimmäin kuin muuttaa maailman järjestystä.

Salaman hän löytää tarkaisemasta Yhdysvaltojen energiakriisistä. Kiris- tetyt hän polkee salamavauhtiaan jättimäisessä hamsterirataassa ja luo ilmaista sähköä kolmasosalle maata. Se, miten sähkö syntyy, on salattua kansalta: siitä lähtien kun kongressi sääteli Freedom From Information Actin, salaisuuksia on riittänyt.

Tarinan ensimmäinen osa tuo mie- leen häiritsevästi 1986 ilmestynyt Alan Mooren ja Dave Gibbonsin Watchme-

nin, joka uudisti supersankarisarjakuvaa siinä missä Yön ritarikin. Batman kerää kokoon viralta pantuja sankareita. Ques- tion hoitaa Watchmenin Rorschachin roolin vakavana yksinäisenä sutena, jonka sisäinen monologi on kitkerä.

Miller onnistuu parhaiten maa- ilman luonnissa. Hän tarjoilee pieniä herkullisia yksityiskohtia, joiden avulla syntyy julma tulevaisuuskuva. Vastaa- vaa pessimismia hän on harjoittanut edellisessä Yön ritarissa, Roninissa ja Give Me Libertyssa.

Kuvitustyylillä on jälleen hiukan uusi. Siitä puuttuu ensimmäisen Yön ritarin tyylikkyys, Sin Cityn hiottu jäykkyyks ja Roninin karheus. Tyyli on kuin Daredeviliä paksummalla tus- silla. Osa kuvista näyttää hutiloituilta. Paikoin sommitelut ruutujen sisällä häiritsevät.

Lynn Varley, Millerin vakiovä- rittäjä, käyttää kummaa tyyliä. Hänen digitaaliväriensä sopivat virtuaalisten sokkeloiden tulevaisuusteemaan, mutta eivät näytä hyvältä. Varley on ollut Mil- lerin sarjakuvien arvokas osa. Elektra elää –albumin kuvat ovat niin upeita juuri Varleyn viitseliään maalaustyon ansiosta. DK2:n väriänsä tukee tilojen epäluonnollisuutta ja lisää virtuaalimaailman klaustrofobisuutta.

DK2 ei ole nostalgisoiva Milleriä, vaan yritys tehdä jälleen uoretta super- sankaritarinaa. Vasta seuraavat jaksot kertovat miten hän siinä onnistuu. Toi- vottavasti tarina ja kuvitukset liioituvat seuraavissa osissa.

Jonathan Mander

Neljäs Parrakas nainen -albumi tuo terveisiä Aasiasta. Katja Tukiainen sarjakuvamuotoon matkapäiväkirja Postia Intiasta kertoo nimensä mukaisesti tekijän kolmen kuukauden mittaisesta Intian matkasta. Loppusyksyyn ajoittuvan reissun alkuosa sujuu Maailman sarjakuvat ry:n opetustehtävien parissa ja loppuosa joogaten eri puolilla Intiaa. Albumissa jokaisella päivällä on oma sivunsa ja tarinansa: köyhyys tulee vastaan kaduilla ja kylissä, mausteet ja suitsukkeet tuoksuvat, viiksekkäät miehet tuijottavat, kuumemittarin elohopea heilahtelee. Pienet huomiot ja näennäisen vähäpätöiset tapahtumat kasvavat välillä oivaltavaksi kuvaukseksi kulttuurieroista – joskus yksityiskohtat ovat vain hauskoja yksityiskohtia. Sarjakuvapäiväkirjalle ominainen subjektiivisuus ei Tukiainen tapauksessa tarkoita lukijan poissulkemista, vaan tekijä avaa lukijalle maailmansa kuin uudelle ystävälle selittelemättä silti liikoja.

Kokonaisuus on raattua Tukiainista. Maailmaa ja vierasta kulttuuria katsotaan tutulla lämmöllä ja huumo-

Jopen versio parisuhteen koukeroista.

rilla. Lempeydestä huolimatta tekijä on mielestään kuitenkin onnistunut Jack Kerouacin tapaan tavoittamaan irrallisuuden ja satunnaisuuden tunteen. Päähenkilö on tarttunut hetkeen, uudet ihmiset, paikat, vaikutelmat seuraavat toisiaan.

© Katja Tukiainen

Tukiainen rennon kaunis piirros-tyyli on hämmästyttävän havainnollista, sarjakuvantekijän kanssa salamatkustava lukija tuntee, näkee ja haistaa itsekin Intian. Ruutujen virkaa toimittavat katkoviivat kuvien välissä, mikä tuo sivuille ilmavuutta ja keveyttä.

Sarjakuvan opetusta tai Maailman Sarjakuvat ry:n toimintaa ei albumissa paljon käsitellä, vaikka alussa yhdistyksen aktiiveja esitelläänkin. Mutta tämä on pieni miinus komean kokonaisuuden rinnalla. Albumista kasvaa omaperäinen, kuvin ja sanoin kerrottu länsimainen nainen Intiassa -tarina.

Mervi Heikkilä

Jorma "Jojo" Pitkänen:
Box!
SARIJSMANIA

Ori vaikeaa kuvitella kalutumpaa sarjakuvastripin aihetta kuin parisuhde. Naisen kanssa, Viivi & Wagner ja monet muut ovat tutkailleet kumppanuuden karikeita kukin omasta vinkkelistään.

Jorma "Jojo" Pitkäselä ei ensimmäiseksi odottaisi uutta näkökulmaa aihepiiriin. Eikä hänen uusi, omaelämäkerrallinen albuminsa Box! sellaista tarjoakaan vaan pikemminkin hyvin vanhan, jo miltei unohtumaan päässe. Jojo tarjoaa suurien ikäluokkien näkökulman parisuhteeseen, aviomiehenä ja vaimona olemiseen. Boxin maailmassa nainen nalkuttaa miehelleen lakkaamatta. Mies puolestaan käyttää kaiken liikenevän aikansa kotitöiden ja keskustelun välttelemiseen. Kaljalle vaimolta salaa on päästävä, vaikka henki lähtisi.

Jopen ustina on nimeltään Ritu, mutta asetelma on ikaikainen ja sellai-

hävylöntä kikkaa.

senaan kiinnostava. Jojo näkyy itsekin innostuneen aiheestaan. Sekaan on nimittäin pujahtanut useita sympaattisia ja muutamia aidosti hauskoja strippejä. Mistään mestariteoksesta ei ole kyse, mutta on mukava huomata, että Pitkäsenkin kaltainen pitkän linjan piirtäjä voi löytää uutta virtaa tekemisiinsä.

Ville Hänninen

Lars Mortimer:
Helge: Tuolla hirvi tallustaa.
EGMONT KUSTANNUS

Alkujaan vuonna 1991 metsästyslehti Svenskt Jaktia varten luotu Helge-hirvisarja on levinnyt vähitellen Pohjoismaihin ja Viroon. Kotimaassaan Ruotsissa se on erityisen suosittu, sarjasta on ilmestynyt jo toistakymmentä albumia.

Helgen menestys on helppo ymmärtää ainakin metsäisten maiden asukkaan näkökulmasta katsottuna. Vaikka sen perusasetelma on napattu suoraan Väiskin ja Elmerin ajohdeista, sarja onnistuu puhuttelemaan myös muilla tasoilla. Helgessä kyseenalaistetaan ihmisen rajaton "oikeus" luonnon hyväksikäyttöön.

Kahdella jalalla kulkeva Helge-hirvi yrittää metsästäjä-Edvinin pyssyn väistelyn ohella puolustaa omaa maskuliinisuuksaan, uroksen asemaa. Esimerkiksi Helge on jatkuvasti huolissaan siitä, että hänen sarvissaan on vähemmän sakaroita kuin muilla uroshirvillä. Lakonisen kyyninen sekä ovela Helge onnistuu kerta toisensa jälkeen säästämään nahkansa Edvinin, tämän Salama-koiran ja asehullun Uffen jahdilla. Kaikki lajikumppanit eivät ole yhtä onnekkaita. Helgelle se on sekä surun että ilon lähde: vähemmän uroksia jahtaamassa naaraista. Muut metsänelävyt seuraavat loputonta kamppailua heittäen sekaan omia nasevia kommenttejaan.

Mortimerin piirros ei ole mitenkään erityisen kikkailevaa, Helge on ulkoasultaan perinteisen simppeleä sano-

malehtitaisoa. Tekijän musta huumorintaju on sarjan tärkein tekijä. Mortimer selvästi tuntee aiheensa, hänen puolueeton asenteensa on Helgen suosion avain. Sarja sopii sekä Luonto-liittolaisten että hirtiporukoiden jäsenten luettavaksi.

Vesa Kataisto

Jii Roikonen:
Jasso purkissa
TAMMI

Jii Roikonen:
Jasso, lemme kissa
ARKTINEN BANAANI

Jassoa pukkua kauppoihin kaksin kappalein, ja hännät päälle. Purkissa ti-

vistaa esimerkiksi Enter-lehdessä sekä BD@Fi albumissa nähtyjä sanattomia ja sanailtuja sivun-parin irrotteluja, joissa digitaalimikrossa kuunnennut nakit hajoavat pikseleiksi ja kännykkä oksentaa WAP! Mukana on vielä ainakin kolmasosan verran uutta materiaalia. Osittain värillinen teos on julkaistu kovissa kansissa, siististi sidottuna. Albumi kannattaa nauttia hitaasti, jotta hyvä maku säilyy. Edullisempi johdatus Jassomaailmaan on Lemmen kissa, joka koostuu Jassoglubin fanilehden sarjoista. Siihenkin Jii on työstänyt parikymmentä sivua lisää. Häntä lähtee luokkakokoukseen ja kohta kissa perässä. Välillä päädytään murosarelle ja sieltä edelleen Mustanaamio-trikoiden kera makkarakalakeittoon. ▶

© Lars Mortimer

Helge-hirvi on metsästäjälleen ovelampi.

Jasson tahti on hengästyttävä, eivät ikinä kaikki viitsinväentelyt jaksa naurattaa. Toistoa esiintyy silti yllättävän vähän. Jos jassogieli ei saa lugijaansa rebimään tuggaa bäästä, niin viihtymättömyys Jiin vinkerolla viivalla hahmoteltujen sarjojen parissa on mahdotonta.

Kissamaisinta tarinoissa on jatkuva ruuan etsintä, mutta nukkumista Jasso ei erityisemmin harrasta. On puhtaasti maguasia, tykkääkö enemmän sivun mittaisista pläjäyksistä vai uskaltaako heittäytyä pitkän ja vahvasti rönsvilevän seikkailun vietäväksi. Hänälle ja Jassolle kun ei taivaskaan ole rajana. Jasson asuinpaikka, yhdeksän hengen yksiö, ei vilkasta kissaa paljon pidätte.

Vesa Kataisto

Juba:

Älä pingota, Paavo – ota viinirypäleitä...
ARKTINEN BANAANI

Ennen Viivin ja Wagnerin jättimäisestä Jussi "Juba" Tuomola teki vuosikausia raamatullista sarjakuvaa JP-lehteen. Albumiin tekijä on itse valinnut parhaat palat uskonnollisesta tuotannostaan.

Raamatun tarinoiden pukeminen kuvalliseen muotoon on vaikeaa, oli sitten kyseessä sarjakuva, kuvakirja tai elokuva. Raamatun jylhyys ja vaikuttavuus ei synny vain tarinoista, vaan kielen ja tyylin ainutlaatuisesta poljennosta. Hyvä esimerkki on Saarnaajan kirja, jossa pelkkä tekstin poljento saa lukijassa aikaan tunnekuohun. Kuka tai ketkä raamatun tarinat sitten merkitsivät muistiin, he ovat olleet äärimmäisen taitavia kielenkäyttäjiä. Alku- ja sisäsoinnut, rytmi, kielen poljento sekä metaforien ja vertausten käyttö ovat hallinnassa.

Juban raamattu-sarjakuvia voi verrata Mauri Kunnaksen Nyrok Cityyn. Tällä kertaa vain Mick Jaggerin sijasta kartsalla pelleilevät Paavali ja muut raamatun hahmot. Kielenkäyttökin on samanlaista. Juban huumori on riemasuttavaa ja piirosjalki hupaisaa, mutta... Vaikka tunnen mielestäni Raamatun hyvin, en ymmärtänyt sarjakuvasta juuri mitään. Lieneekö kyseessä sittenkin uskovaisten sisäpiirivitsiksi jäävä pläjäys?

Laura Honkasalo

Artun & Olgan seurana lehdessä
temmeltää mtn. Me Maalaiset ja Eetu

solja@webinfo.fi

KARELIKUMMAA

Joensuun sarjakuvaseuran paikallisuuteen pureutuva
albumi suoraan kustantajalta 10 € (sis. postikulut).

23 tekijää
56 sivua,
joista 9 korvasi värissä

Tilausosoite:

Joensuun sarjakuvaseura
c/o Kimmo Niiranen
Kirkkokatu 33a A 9
00100 JOENSUU

kimmo.niiranen@joensuu.fi
http://karisalaistalo.jns.fi/josase

Muista myös
aikaisimmat julkaisut
Sarja 8 €
Divarin lehti 5 €

Pakettitarjous:
kaikki kolme 20 €